

zato ljudje tudi kraj imenovali Toplice. Od kod ima ta vrelec svojo gorkoto? Iz zemlje jo je s seboj prinesel na površje. Voda njegova prihaja iz velikih globočin, kjer se je ogrela in precej gorkote je še prinesla s seboj na dan.

Notranjo gorkoto zemlje čutijo posebno tudi potniki, ki se vozijo z železnico skozi predore (tunele), ki leže globoko pod zemeljsko površino. Ako se pelješ skozi predor pod Sv. Gothardom v Švici, čutiš kmalu, kako ti prihaja gorkeje in gorkeje. Na pol poti predora je vročina že taka kakor pri nas v najhujšem poletju, četudi se pelješ v najhujši zimi.

Če je torej gorkota v zemlji vedno večja, čim globlje pridemo, bi moralo postati potemtakem ista jako globoko že tako velika, da bi se voda izpremenila v par in da bi se morala ruda in kamenje razbeliti in raztopiti! To je tudi v resnici tako. Človek sam seveda ni mogel priti do tiste globočine, a zemlja nam pošilja sama dokaze za to trditev na zemljo. Časih vrže kaka gora tako raztopljeno rudo in kamenje na površje, strašno bobnenje in potresi pa spremljajo to bljuvanje zemlje. Takim bljuvajočim goram pravimo ognjeniki ali vulkani. Ko je leta 1883. izbruhnil v Aziji vulkan Krakatoa (tudi Krakatau), je bil pok tako silen, da so ga slišali petkrat tako daleč, kakor je oddaljena Ljubljana od Dunaja, pepel pa, ki je švignil neizmerno visoko v zrak, je več let v nekaterih krajih zatemneval solnce.

Taki izbruhi naše zemlje so seveda večinoma za bližnjo okolico jako nevarni. Leta 79. po Kristusovem rojstvu je zasul Vezuv, vulkan blizu Napolja v Italiji, tri mesta, namreč Pompeje, Herkulanej in Stabije. In pred dvema letoma je strmel ves svet nad grozno nesrečo, ki se je pripetila v Ameriki, ko je kar hipoma izbruhnila gora Mont Pelé na otoku Martiniku ter zasula celo mesto. Okrog 30 tisoč ljudi je izgubilo svoje življenje pri tej grozni nesreči.

Zimsko solnce.

*Nad planinami,
nad dolinami
zarja blesteča
se je zaznala . . .*

*V sinjem oboku
solnce nebeško
je posvetilo,
žarke razlilo
na vse strani.*

*A vse puščobno —
polje sneženo,
polje ledeno
mirno spi . . .*

*Pridi, o, pridi,
solnce, s pomladjo,
zemljo pokoja,
miljena deva,
zime otmi! . . .*

Osojski.